

Rūpnieciskajai ražošanai Latvijā klājas grūti. Pasaules tirgū iekļūt ir gandrīz neiespējami un mazās Latvijas uzņēmumi turpina smago cīņu par izdzīvošanu. Šoreiz uz sarunu aicinājam a/s «Līvānu stikls» prezidentu Jevgēņiju Skreiveru.

Šis gads sagādāja zaudējumus

Gads bija ļoti grūts — pagājušajā ziemā mēs pat četrus mēnešus nestrādājām, darbs rūpnīcā bija apturēts. Kāda Vācijas firma, kurai mēs piegādājām lielu daļu savas produkcijas, palika parādā lielas naudas summas, jo atradās uz bankrota robežas. Tā kā nauda nepienāca, mums vairs nebija, ar ko samaksāt strādājošiem algas, nevarējām samaksāt par gāzi un elektrību. Ilgi meklējām jaunus tirgus Rietumeiropā un sameklējām savai produkcijai jaunus klientus. Darbu atsākām pavasarī, taču tikai sākot ar septembri ražošana iegāja normālās slīdēs.

Problēmas ar «Rietumiem» un «Austrumiem»

Tirgoties ar Rietumiem var tikai par ļoti zemām cenām un ar labu kvalitāti. Ja kvalitāte mani neuztrauc, tad nepatīkami ir tas, ka Rietumeiropā labi zina, ka Latvijā, tāpat, kā visā Austrumeiropā, strādājošo algas ir ļoti mazas. Ar to viņi rēķinās un to izmanto, par mūsu preci maksā ļoti maz. Problēmas ir arī ar Austrumiem. Tur vispirms būtu jāstrādā mūsu politiķiem un jānokārto normālas attiecības ar Krieviju, lai nebūtu tik lielas ieviedmuitas kā šodien. Krievijas uzņēmēji šobrīd nav pārāk maksātspējīgi.

Stāvoklis Latvijas tirgū

Kādreiz Latvijā bija divas galvenās tirdzniecības organizācijas — Latvijas Saimniecības preču uzņēmums, pakļauts Tirdzniecības ministrijai, un otrs — Patērētāju savienības tirdzniecības bāze. Viņi deva mums fondu rīkojumus vest savu preci uz kādu noteiktu vietu. Tagad katrs veikaliņš darbojas atsevišķi.

Visvairāk izstrādājumu pārdodam paši savos firmas veikalos. Preci nosūtām arī uz Rīgas «Saktu» un «Atspulgu», kurš padomju laikos bija mūsu bāzes veikals. Tagad mums ir pašiem savs firmas veikals Rīgā, kuru atklājām 13. novembrī. Tas atrodas labā vietā, Rīgas centrā, tur strādā mūsu cilvēki, tur notiek vairum un mazum tirdzniecība. Pirmie rezultāti ir ļoti labi, tas ir viens no retajiem veikaliem galvaspilsētā, kur reizēm izveidojas arī rindas. Varbūt tas saistās ar Ziemassvētku tuvošanos, bet cilvēki pašlaik visvairāk pērk mazas lietas — vāzītes, svečturus, suvenīrus.

Ar darbu esam nodrošināti

Pašlaik un tuvākajā laikā ar darbu esam nodrošināti. Esam atraduši jaunus klientus Vācijā, kuri pieprasa dekoratīvus traukus — vāzes, salātīdolas, cepumu traukus. Rietumu vajadzībām strādājam pēc viņu dizaina. Sortimentis, ko pieprasa Vācija, ļoti atšķiras no tā, ko pieprasa Latvijā. Sarunas ar ārzemju partneriem notiek nemitīgi, šos jautājumus vienā dienā nevar nokārtot. Mēs viņiem izsūtām paraugus, tad seko diņģēšanās par cenām. Gadās, ka pēc trīs mēnešu ilgām sarunām pie kopsaucēja tā arī nenonākam.

Rūpnīcā strādā 250 cilvēki, visi ir sa-

● «Līvānu stikls» sācis ražot balto opālstiklu, kuru izmanto arī vāzēm.

va veida speciālisti. Uzņēmumā strādājošo vidējā alga pagājušajā mēnesī bija 98 latī. Vislielākā alga ir stikla pūtējiem. Labs meistars saņem Ls 220-260, atkarībā no tā, cik daudz ir spējīgs saražot. Vismazāk nopelna mācekļi. Pirmo mēnesi viņam nodrošinām minimālo algu, kad viņš vēl nestrādā, tikai vēro darba procesu. Pēc tam 2-3 mēnešus nopelna Ls 80-90. Tas ir atkarīgs no paša cilvēka, cik ilgi viņam ir jāmacās. Var jau arī gadu nomācīties un aiziet. Bet lai iemācītu pūtējam pagatavot vienkāršu izstrādājumu, ir vajadzīgi seši mēneši.

Izdzīvojam ar roku darbu

Šodien stikla pūtējs var vairāk nekā pirms desmit gadiem, tagad viņš gandrīz katru nedēļu gatavo ko jaunu, tas arī paaugstina pūtēja kvalifikāciju. Pirms pieciem gadiem nolēmām ražot tādas izstrādājumus, ko ar mašīnām paveikt nevar, kur ir nepieciešams stikla pūtēju darbs, vai arī mazas sērijas dēļ tās darbināt nav vērts. Izdzīvojam, strādājot pēc tehnoloģijas, kur ir vajadzīga roku darbs.

Ja mums būtu līdzekļi, arī mēs savu darbu varētu vairāk mehanizēt, taču šobrīd to nevaram atļauties.

Apgūtas jaunas tehnoloģijas

Neskatoties uz to, ka šis gads sagādāja zaudējumus, ir apgūtas jaunas tehnoloģijas. Paplašinām sortimentu, tas mainās katru mēnesi.

Sākot ar pagājušā gada otro pusi, ražojam krāsainā stikla izstrādājumus. Mainās produkcijas dizains, šogad apguvām arī baltā opālstikla ražošanu.

Lai arī visus šos gadus mūsu galvenā problēma bija produkcijas realizācija, tagad mēs savu ražošanu paplašināsim, jo jaudas mums ir.

Uz korespondentes jautājumu par iespējām organizēt ekskursijas uzņēmumā, lai vismaz skolēni varētu iepazīties ar stikla ražošanas procesu, «Līvānu stikla» prezidents J. Skreivers atbildēja, ka tas nav iespējams pašu apmeklētāju drošības dēļ, jo, ekonomējot siltumu, stikla pūtēji strādā ļoti šaurās telpās un apmeklētāji tikai traucētu viņiem darbu. Arī ārzemēs nemaz nav iespējams iekļūt tāda veida uzņēmumos, jo katrs cenšas sargāt savas produkcijas ražošanas procesu no nelūgtu viesu acīm.

M.Dziesma
J.Silicka foto